

arbetet är det viktigt att avgränsa och definiera. Men frågan är om det är just de tydligt avgränsade heltidslantbrukarna med sina hustrur och barn som är det intressanta forskningsområdet. Lantbrukarna eller bönderna är en förhållandevis väl genomforskad grupp. Den avslutande artikeln "Bonden i bladet" tar därför upp en mycket spännande vinkel. En intressant fråga är hur samhället, marknaden, politikerna ser på lantbrukare och landsbygdsföretagare? Kanske blir det nästa bok i detta intressanta ämne.

Catharina Svala, Alnarp

Sigurd Erixon: *Svensk folklivsforskning. Uppsatser 1929–1965*. Karl-Olov Arnstberg (red.), Carlssons, Stockholm 1999. 184 s., ill. ISBN 91-7203-885-3.

Etnologin har förändrats på många områden under efterkrigstiden men ändå finns det många bestående tankar om ämnets uppgifter. Det visar en antologi med några av Sigurd Erixons uppsatser och artiklar som blivit sammanställda av "Sigurd Erixon-kommittén" med professor Karl Olov Arnstberg som redaktör. Arnstberg bidrar också med en avslutande levnadsteckning av Erixon.

Boken inleds med ett urval artiklar av Erixon, som beskriver bakgrunden till etnologin som en vetenskaplig disciplin. Därefter följer några av hans personliga minnen från insamlingsresor och bearbetning av materialsamlingar. I den senare delen av boken har Arnstberg ställt samman texter med ett museologiskt innehåll för att visa vidden av Erixons engagemang. Det redaktionella arbetet gör boken till en helhet. Till det positiva intrycket hör Arnstbergs egna kommentarer som på ett enkelt och resonerande sätt placerar varje uppsats i ett sammanhang. Kommentarererna har ett stort värde. De är välskrivna och intressanta att läsa.

Sigurd Erixon var inte bara ämnesbyggaren utan också arkitekten som linjerade upp ämnets gränser och klargjorde dess innehåll, särskilt på det sociala och materiella fältet. Jag tror att de flesta i min egen generation minns hans enorma produktivitet och de forskningsdebatter som ibland följde i spåren av hans reso-

nemang. Diskussionerna om den fyrflängade sydsvenska gårdens ursprung och högkonjunkturernas betydelse för folkkulturen var en gång principiellt viktiga för ämnet. Värderingsfrågorna om hans insatser väcks till liv på nytt när man läser boken.

Bitvis är läsningen av boken en lustresa i folklivsforskningens gömmor. Med tanke på kritiken mot en del av Erixons slutsatser kan sammanställningen verka för enkel. Hur var det egentligen med det sydgötiska huset eller den götiska gårdens svenska herrgårdsförankring? Många frågor är fortfarande obesvarade.

Man kan läsa boken som botanikern läser floran. Man lägger märke till systemen, ordningen, ordvalet och den påståeliga texten. Men framför allt lägger man märke till systembyggaren som undervisade om skillnaden mellan etnologi och andra ämnen. Kärnobjektet var människan själv. Endast genom att hålla sig fast vid att varje företeelse skall prövas med tanke på den roll den spelar i enskilda människors liv, får etnologin enhetlighet, kursriktning och likare. På det sättet riskerar ämnet inte att stanna i oväsentligheter, skrev Erixon 1938 i läroboken *Svenskt folkliv*. Erixon var varken skrytsam eller ordrik, men Karl-Olov Arnstberg nämner i introduktionen, att Erixon kanske ändå ville säga att "svensk etnologi – det är jag".

Det kan vara intressant att fundera över ämnets hastiga utveckling. Vi som bedrev gårdsundersökningar och trängde in i byggnadskulturens mysterier har antagligen en mer sammansatt bild av Erixon. I framtiden kommer många synpunkter att vara glömda, diskussionen har tystnat och Erixon kommer att läsas i renare versioner. Kritiken mot denna antologi är att den kan verka allt för medgörlig och inte riktigt rättvisande som reflektion kring hans insatser.

Numera är Sigurd Erixons författarskap ett akademiskt allmängods. Det följer det generella intresset för kulturforskning bland humanister och samhällsvetare. Det förekommer att forskare i andra ämnen skriver projektansökningar och försöker förhålla sig till Sigurd Erixon på ett sätt som etnologerna klarade av redan på femtotalet. Det må vara ett tidens tecken.

Det är en intressant läsning, Sigurd Erixon har blivit lättillgänglig för många.

Gösta Arvastson, Uppsala